

Sota el títol de "L'estat del medi ambient a les Illes Balears, una responsabilitat de futur compartida", el passat 28 de novembre en el marc de les III Jornades de Medi Ambient celebrades a Can Tàpera, tengué lloc una taula rodona a la qual foren convidats **Antoni Alcover** (president de la Societat d'Història Natural de les Balears), **Xavier Pastor** (director executiu de Greenpeace-Espanya), **Joan David Tàbara** (doctor en sociologia ambiental de l'Institut d'Estudis Socials avançats del CSIC i professor adjunt de la Universitat Pompeu Fabra) i **Francesc Triay** (vicepresident del Consell Insular de Mallorca). La taula fou moderada per **Andreu Ramis**, cap de gestió social i cultural de "Sa Nostra".

Les coses que no tenen preu

Magdalena F. Mulet

Tot i que avui el territori, l'aigua, el medi són moneda de canvi, valor de mercat a la nostra societat, hi ha coses que no podrem comprar quan s'acabin...

Ramis: Per introduir el tema, podríem començar per fer una valoració de quin és avui per avui l'estat de salut del medi ambient de les Illes Balears, i també podrien dels seus particulars punts de vista fer una avaluació de la percepció que socialment es té de les problemàtiques mediambientals i de conceptes com "nivell de vida", "qualitat mediambiental", o "sostenibilitat".

Triay: Per començar m'agradaria que plantejéssim les qüestions de medi ambient i de gestió del territori com dos temes inseparables, i crec que aquest és, endemés, un moment molt propici per parlar-ne perquè som a la meitat d'una informació pública d'un document molt important, les Directrius d'ordenació del territori, i dic important no perquè prejudgi el seu contingut, sinó perquè fa deu anys que l'esperàvem.

Aquest debat es produeix a un moment en el qual les previsions d'ús del territori, com diuen aquestes mateixes directrius a la seva part expositiva, es troba en una situació de liberalisme tal que els planejaments municipals permeten edificar a les Illes Balears tant com hi ha edificat, i si això fos així, hi cabria cinc vegades la població empadronada actualment a les Illes. És una gran qüestió que incideix sobre el territori, no podem parlar d'estat del medi ambient sense parlar del territori.

Un altre tema a posar sobre la taula és el de l'aigua, que està, i ha estat sempre fora de con-

trol, però ara la qüestió és d'una evidència absoluta, de ruptura de tot tipus d'ordenació, no tan sols pel fet que s'hagi hagut d'acudir al transvasament d'aigua des de la Península, sinó també perquè realment, per començar, hi ha un desconeixement de la realitat hidrològica, ja que tan sols no estan catalogats els pous existents, i hi ha descontrol en la gestió dels aqüífers de Balears, sinó que no hi ha voluntat per introduir una disciplina en temes d'aigua.

Un altre aspecte és el de la gestió de les aigües residuals, com a un capítol important de la gestió del cicle de l'aigua. I aquí jo crec que s'ha avançat molt en matèria d'infraestructures, però encara som a una fase molt primitiva de depuració d'aigües residuals, hi ha un problema ocult, però que es convertirà en un problema real a mesura que apareixi informació: el tractament dels fangs de les depuradores, un nou producte contaminats que exigeix tractaments i infraestructures específics.

L'altre capítol, molt polèmic, són els residus, en aquest cas com a mínim hi ha una planificació, mentre que en els altres ni això. Ara bé els residus urbans també han d'esser objecte de debat per part del Govern balear.

Antoni Alcover

I tornant al principi, després d'haver exposat les principals qüestions que al meu parer s'han de solucionar, vull dir que tots aquests temes han d'esser objecte de debat, no només per exposar un estat de la qüestió, sinó perquè hem d'arribar a conclusions operatives, que s'hauran d'incloure a aquest document de directrius d'ordenació territorial que tracta d'esser un document globalitzador

Xavier Pastor

de tots els problemes del territori. I que, com deia, a l'any 87 la llei establí que en el termini de vuit mesos el Govern presentaria aquest avanç, i en lloc de vuit mesos, termini que segurament era un voluntarisme dels legisladors, han estat deu anys.

Durant aquest temps hi ha hagut també elements positius, com per exemple la Llei d'espais naturals, una llei que tothom s'adjudica com si fos el seu mèrit però que sens dubte fou més mèrit d'uns que dels altres. És un text que va més enfora que qualsevol altre d'altres comunitats, en la seva voluntat no només de fer argumentació teòrica, sinó en la precisa definició sobre el mapa de quins són els límits de les àrees, i fou una gran decisió que hem de considerar irreversible en el sentit que s'ha d'ampliar i millorar, però que no hi ha d'haver retrocessos en els espais ja catalogats, encara que actualment sí hi ha hagut un intent amb la zona del Cap Pinar, a Alcúdia.

ALTERACIONS DEL MEDI BIOLÒGIC

Alcover: La gestió del medi ambient és una temàtica summament complexa, i ho dic també des de l'experiència que ens dona haver fet l'informe sobre l'estat del medi ambient a Balears, perquè ens hem trobat amb dificultats que després s'han convertit en mancances al document. Però és que l'abast dels temes a tractar per poder avaluar l'estat del medi ambient inclou des del tràfic d'espècies protegides fins a qüestions demogràfiques.

La meua anàlisi ha d'esser per tant des de la simptomatologia que presenta la naturalesa de les Balears, l'estat de la qual ens posa de manifest que hi ha problemes al nostre medi. Podem parlar de l'impacte paisatgístic, de les alteracions del medi físic, reducció de platges, etc. Jo puc referir-me més a les alteracions del medi biològic: probablement manco d'un 1% del territori de les Illes Balears representa ecosistemes naturals, i aquesta és una proporció molt baixa i hi ha una gran part del territori destinat a usos agrícoles, que endemés són usos tradicionals i que s'han anat desenvolupant al llarg d'una interacció home-naturalitat que ha tengut lloc al llarg de segles i que ha conduït a pautes culturals que mereixen ésser conservades. Quant al medi hídric, no en parlem!, actualment es constata que les grans extraccions d'aigua duen a l'extinció en massa d'espècies que estan lligades als ambients aquàtics i arribats a aquest punt hem de demanar-nos quin és el futur de les nostres illes i per a això sí que són importants, estic d'acord amb Tiray, les directrius territorials. Som una societat rica i, el que és més tràgic, insaciable, i el nostre perill, tal volta sigui aquesta mateixa riquesa perquè si no tenim aigua, en duim, si ens manca energia, podem dur-ne, si ens manca territori, ja ho veurem...

USURPACIÓ DE LLENGUATGES

Pastor: Jo vull abordar el tema des d'un punt de vista que no és gens nou, però que m'obedeix. Quan se'ns ha demanat que analitzem la situació del medi ambient a les Balears,

jo pensava que és impossible fer un balanç de la situació actual sense fer un poc de memòria, sense repassar el passat més recent, perquè si no tenim una visió clara del que ha estat el passat més recent, ens condemnam a repetir els mateixos errors.

Tot és a les hemeroteques, si no aprenem dels errors i de les actituds equivocades no serveix per a res i es repetiran els mateixos errors, i sobretot es perdonaran aquests errors a persones que ara amb un altre discurs continuen fent el mateix.

Avui tothom és ecologista, no hi ha cap economista, ni cap polític, que no sigui ecologista, cap mitjà, tothom defensa el medi ambient, i aquesta defensa en segons quines boques i segons quines plomes fa tremolar. Per això dic que hem de tenir memòria històrica, perquè el nivell de cinisme al qual es pot arribar, el nivell d'hipocresia és brutal i fa empeïr.

Ara a Calvià Margarita Nájera, amb mèrit, ha guanyat el premi sobre ciutats sostenibles de la Mediterrània, però hem de recordar els errors i hem de veure que molt de tot això, massa sovint foren errors comesos pels mateixos que després els han de corregir i ens han de donar la raó als qui fa vint anys ho dèiem. Fins i tot els hotelers volen una moratòria urbanística, quan el GOB la demanà ens tractaren de bojos, ara fa uns anys, i se'ns qualifi-

Triay: "No podem parlar del medi ambient sense referir-nos al territori"

Joan David Tàbara

cà d'anar contra el progrés i de fomentar l'atur.

Ara aquesta majoria conservadora que presumeix a Europa d'espais naturals, no afegeix al seu discurs: "i aquests espais els tenim a pesar que jo vaig votar en contra de la seva protecció". Els que demanen un centre de Palma lliure de cotxes, són els mateixos que l'impediren quan el GOB pressionà per al tancament del casc antic, l'any 78 o 79, per posar un exemple.

Els arguments ecologistes, que són tildats de catastrofistes i de demagogs, es corroboren deu o vint anys després quan les coses ja no tenen remei, a pesar que foren advertides, però els responsables polítics continuen en actiu, no han rebut cap càstig, ni cap sanció, i fins i tot continuen rebent el suport d'una població que sembla no tenir memòria històrica.

Pastor: "Si no tenim una visió clara del que ha estat el passat més recent, ens condemnam a repetir els mateixos errors"

Amb tot això el que vull és significar que el GOB, el paper social del GOB, i parl molt més del GOB que de Greenpeace, perquè pens que la seva tasca ha estat decisiva en l'evolució del medi ambient a Mallorca i que la societat mallorquina té un deute real amb l'associació, ha jugat un paper molt important a aquesta societat, i que hotelers, constructors i tots els agents econòmics també tenen un deute amb el GOB, perquè si tenim el que tenim és gràcies al GOB: sa Dragonera, la Punta de n'Amer, es Trenc i tants d'altres espais, ara no existirien...

EL PAPER DELS CIENTÍFICS

També vull denunciar el paper dels científics, que sempre necessiten una prova més, i que sovint són poc compromesos, sempre necessiten més proves i més investigació, perquè clar, la seva carrera científica, la seva credibilitat és en joc i no poden adoptar riscos ecologistes, que podrien semblar poc

rigorosos, i folklòrics. Si ens referim a un exemple concret podem parlar del canvi climàtic, que ja anunciàvem els ecologistes fa anys. Ara, després que ho advertíssim, els científics fa un any s'han pronunciat en aquest sentit, i ara hem de córrer per reduir les emissions de CO₂ amb urgència, però la societat no percep aquest problema com a seu, al Parlament no se'n parla de canvi climàtic, i això no obstant el canvi climàtic farà pujar el nivell de la mar fins al punt que les platges mallorquines desapareixeran, i què farem si desapareixen les platges?, en duem de noves?, van errats si es pensen que aquest problema es pot resoldre tirant cada any doblers a la mar, abocant arena a les costes, perquè la mar se la'n torni a dur!... i aquesta és la moral que impera.

Les qüestions realment importants no es debaten ni al Parlament ni a la societat, però ens afectaran i les solucions que la nostra socie-

tat prengui, de manera directa o indirecta han d'anar lligades a l'estalvi d'energia i a la potenciació de les energies renovables.

Aquí seria possible fer polítiques energètiques i això no obstant, quan feim aquestes propostes, el Govern les elimina amb un informe d'una pàgina: "les propostes de Greenpeace són utòpiques": aquest és l'estat del medi ambient.

Sempre són els mateixos, i els que aquí impulsen la incineració, perquè, argumenten, "la societat no està preparada per al reciclatge", són els que voten a Barcelona la paralització de la incineració prevista de tres-centes mil tones al port de Barcelona i posen en marxa un programa de reciclatge de l'àrea metropolitana de Barcelona amb tres milions de persones i trenta i molts municipis i calculen que en set anys reciclaran més d'un 60% dels fems!

VARIABLES SOCIALS

Tàbara: La meua visió és d'un extern a les Illes i per tant des d'aquesta perspectiva vull recollir alguns dels comentaris que s'han fet a aquesta taula.

S'ha comentat que els problemes ambientals estan molt relacionats amb els temes territorials, i jo hi estic d'acord, però vull matisar, perquè les qüestions ambientals van més enllà del problema de la dimensió territorial, cada vegada més estan lligats a altres variables que són sobretot socials i socioeconòmiques, en concret estan lligades als estils de vida i als del de producció: al consum per capita d'energia, a la producció per capita de residus, i a la intensitat, no només quantitat, dels efectes d'aquests residus, i per tant són dimensions que no van lligades només al territori, sinó que tenen factors de tipus social, cultural i econòmic, perquè els problemes que s'han apuntat a aquesta taula no només ocorren a les Illes Balears, sinó arreu del món occidental.

EN EL TORN DE RÈPLIQUES I DIÀLEG hi hagué dues intervencions. En primer lloc parlà el regidor d'Els Verds de Sant Lluís de sa Talaia, **Sr. Buades**, per manifestar el seu total desacord que els polítics conservadors siguin responsables directes del desenvolupisme actual, i recordà que tant l'aeroport de Palma com el projecte d'ampliació del port d'Eivissa varen ésser realitzats per una Administració central, en aquells moments socialista. **Buades** en la seva intervenció posà múltiples exemples per demostrar que tant els socialistes com els conservadors tenen una mateixa responsabilitat (incineradora, autopista de Llevant etc.).

Al seu parer no només hi ha polítics incapaços de donar protecció al medi ambient al PP, sinó que també hi ha mancances a altres institucions i denuncià el fet que al Consell Insular no hi hagi un servei d'assessorament energètic per a eficiència, arquitectura bioclimàtica o energies netes. Coses que, al seu entendre, són possibles. Segons **Buades** no basta dir que el PP no ho fa. El regidor de Sant Lluís reclamà creativitat i imaginació. Per últim demanà coherència en matèria ambiental perquè, segon manifestà, falta consens entre administracions d'un mateix partit. **Buades** atacà el Partit Socialista, perquè la seva argumentació, va dir, és que els conservadors "ho fan pitjor".

El regidor reclamà la responsabilitat de tots aquells que d'una manera o l'altra tenen veu a les institucions, perquè hi ha coses que són irreversibles.

Per al polític d'Els Verds, la construcció residencial no crea llocs de feina, i es remeté a un estudi fet a la Diputació de Girona, i és, digué, molt més impactant i altament lesiva per al paisatge i per als recursos. Aquí, sentencià "no s'han fet aquests estudis de rendibilitat social", el regidor es demana per què?

En el torn de rèpliques i per al·lusions, **Triay** contestà que "a Mallorca no importa fer aquests tipus d'estudis del que és una evidència".

Per últim en la seva intervenció **Buades** demanà més participació ciutadana per resoldre els temes de medi ambient.

Quant a l'autopista de Llevant, **Triay** manifestà que el seu partit no la vol i que s'ha de millorar la carretera de Manacor i la de Llevant endemés del transport públic.

Triay defensà la incineració com a sistema de gestió necessari per a grans volums, no contaminant i eficient, encara que, digué, no ha d'ésser l'únic. El vicepresident del Consell de Mallorca recordà que la institució és gestora, però no legisladora.

Quant al canvi climàtic, manifestà estar d'acord que s'ha de fer pedagogia, perquè els ciutadans no el veuen com un problema que ells creïn, i l'actitud és de fatalitat, encara que, reconegué, les conseqüències seran importants per a Balears.

Triay declinà el paper del Consell com a panacea, com a institució que ho podrà resoldre tot, perquè, manifestà, el seu pressupost, és molt limitat i en moltes coses no pot donar resposta, per a **Triay** el Consell s'ha de centrar en les seves responsabilitats i fer-ho bé.

Maria Teresa Oms, responsable de Medi Ambient i Química de Tirme, en el torn de rèpliques intervingué per manifestar el seu desacord amb les opinions expressades per **Xavier Pastor**, **Oms** es referí a les dades donades quant al reciclatge dels residus i també contraposà les seves opinions a les de Greenpeace, representats a la taula per **Xavier Pastor**.

En primer lloc plantejà que el canvi de discurs per part dels polítics no només no s'ha de criticar i ridiculitzar, sinó que ens ha d'alegrar, perquè en la seva opinió, "està bé que hi hagi un canvi tan

evident per part dels que ens governen". Això, manifestà, significa un canvi de sensibilitat, i argumentà la seva manifestació tot dient: "Si ha canviat el discurs és positiu, si els polítics han assumit el discurs ecologista no és un fet per ridiculitzar sinó per estar-ne ben contents com a societat."

D'altra banda **Oms** es referí al fet que els agents científics no es "mullin", per a **Oms** això és també positiu perquè els científics han d'expressar fets constatats, i no opinions, i no han d'estar sotmesos a grups de pressió.

Endemés la representant de **Tirme** va fer una sèrie de puntualitzacions quant al reciclatge a l'àrea metropolitana de Barcelona, on, segons les dades que ella maneja, el 60% del reciclatge és la xifra referida als envasos (que són el 25% del fems) i no a la totalitat dels residus. Per a **Oms**, països que ens duen molts d'anys d'avantatge en temes de reciclatge ni es plantegen reciclar més enllà del 60% de fems urbans, perquè, digué, després de trenta anys de treballar-hi arriben al 30 o al 40%. **Oms** manifestà que és difícil partir de zero i en dos anys arribar al 60% del reciclatge.

Quant al canvi climàtic **Oms** també volgué fer unes puntualitzacions i el lligà a la problemàtica del fems, perquè, manifestà, no poden anar per separat, la fermentació de fems a abocadors produeix més gasos (CO₂ i metà) que qualsevol altra cosa i que per tant la incineració no ha d'ésser l'únic sistema, però és ben necessària.

Oms reclamà a Pastor que ell també faci una rectificació en aquells temes en els quals ha fet manifestacions contra la incineradora i que després s'ha vist que no eren certes, (compliment de la normativa europea, emissió de dioxines, etc.). Per a **Oms** la incineració no només no produeix més dioxines sinó que redueix les que es produeixen per altres sistemes d'eliminació dels residus.

La cap de Medi Ambient de Tirme reclamà dels ecologistes que no caiguin en els mateixos errors que critiquen amb tanta veheència.

Contestà per al·lusions a la seva intervenció **Xavier Pastor** qui de forma ben acalorada, matisà tot dient que el canvi de discurs dels polítics si no va acompanyat d'un canvi d'actuació és una estafa a la societat, ja que només incorporen el discurs ecologista perquè ven i no perquè tinguin cap intenció de canviar la seva actuació, i es reafirmà en les dades donades sobre reciclatge, i, afirmà, que "si dona dades és perquè les té ben clares".

Pastor insistí a denunciar l'actitud d'aquells científics que no es volen comprometre a manifestar el seu punt de vista públicament per no desagradar l'Administració, i demanà un compromís per part d'aquells que pels seus coneixements i posició haurien d'erigir-se en la veu de l'ecologisme, encara que -digué- aquesta no és l'actitud de tots els científics.

El representant de **Greenpeace** rebaté **Oms** també en el tema de lligar el canvi climàtic als residus perquè, digué, la disjuntiva no és abocadors-incineració, que perverteix el discurs, sinó incineració-reciclatge, i en aquest cas la balança només es pot inclinar cap al reciclatge i reducció en origen dels residus, encara que això, inistí, no ho farà encara que pugui l'Administració perquè afecta mecanismes del mercat, i aquest és sempre el punt clau. Per això els ecologistes molesten tant i creen tant de rebuig, perquè desbaraten els negocis, i l'especulació, i és per això que són insultats, i posats en ridícul perquè a aquestes illes toquen la fibra, molesten, acabà dient.

I també estan lligats a les variables polítiques i administratives. Sota aquesta anàlisi l'enfocament de la política pública i de les polítiques ambientals s'hauria també de dirigir cap a aquestes variables socials, és a dir, cap a la modificació d'aquests comportaments, modes de producció i estils de vida.

Una altra paraula que s'ha mencionat aquí ha estat la "necessitat de definir uns objectius, sobre

què es vol, i això, quan es parla de política ambiental és essencial, evidentment es tracta d'objectius que han d'ésser dinàmics perquè la mateixa idea de sostenibilitat és una idea de canvi, no es pot dir "volem això" sinó que s'ha de dir "volem això però sempre amb un patró dinàmic", el problema no és definir objectius perquè cadascú pot definir els seus, sinó veure com s'han establert

Francesc Triay

aquests objectius per arribar a un consens que permeti solucions. A mi només se m'acut fer-ho de tal manera que arribi la democràcia al seu límit. I el problema, que ja apuntava Pastor, és que tot i que de cada vegada hi ha una conscienciació ecologista més estesa, tothom, deia Pastor, avui és ecologista, però en canvi veiem que aquesta conscienciació palesa, no es transmet al sistema polític

Tàbara: "Les qüestions ambientals van més enllà del problema de la dimensió territorial, cada vegada més estan lligats a altres variables que són sobretot socials i socioeconòmiques"

ni a les esferes de decisió. I hi ha una mena de "décalage" entre la ciutadania i el poder que amb les seves decisions han de fer possible una solució, s'ha de cercar una participació per resoldre el problema.

Ramis: Com ha evolucionat la societat de les Illes Balears en aquest procés de presa de consciència, quina és la seva percepció respecte dels problemes mediambientals?

NIVELLS DE SENSIBILITZACIÓ

Triay: Jo tenc entès que a les Illes Balears hi ha un nivell de sensibilitat en matèria mediambiental, urbanística i territorial, notablement superior al de la resta de les comunitats autònomes. I per tant la

lluita ecologista, que, efectivament, ha anat contra corrent, però que gota a gota ha entrat dins les consciències del conjunt de la societat, i que ha anat guanyant credibilitat i la batalla ideològica i argumental, i fins i tot, encara que sigui instrumentalitzat el seu discurs, és utilitzat pels governants conservadors com es veu a les Directrius, tot això fa que siguem una societat molt sensibilitzada en matèria de medi ambient des dels anys setanta i si precisament aquestes qüestions se centren en matèria de territori és perquè tenim una indústria que basa el seu model productiu en el territori. Per tant, tot i que Tàbara té raó quan diu que els problemes ambientals no són tant problemes territorials com socials, el que passa és que en el nostre cas ambdues coses conflueixen. I aquest és el debat no només de la societat sinó també de les institucions, no crec que a cap altre lloc de la Península l'aprovació d'una urbanització pugui ésser tan debatuda com a Balears, és un gran debat social, i un altíssim percentatge de qüestions parlamentàries giren entorn d'aquesta problemàtica, i endemés no tots els poders són insensibles a aquesta voluntat de la societat. Al Consell de Mallorca, que és una experiència petita, i endemés dirà Pastor que contradictòria, perquè tenim una planta incineradora... però també altres coses, entre les quals s'hi compta la Comissió Urbanística de Mallorca, vivim, si se'm permet dir-ho en un terme subjectiu, una autèntica tragèdia perquè no som legisladors, som executius, i hem de posar en pràctica lleis que no feim, i ens veiem en la disjuntiva entre el que no s'hauria de fer i el que les lleis permeten de fer i no podem oblidar les garanties jurídiques i els drets de les persones i per tant ens hem de debatre sovint entre el que no volem i el que és possible, i això fa que de vegades les decisions es retardin més del que és desitjable, perquè sabem que si ens pronunciam segons com, tanmateix les qüestions aniran a parar a uns tribunals que ens faran aplicar les lleis vigents, i aquesta és una tensió constant en una institució on hi ha un pacte de tres partits, molt complicada d'altra banda... però que es diu "de progrés".

LA BALEARITZACIÓ UN MODEL QUE IMITEN

Alcover: No hem d'oblidar que tot i que encara que hi hagi aquest debat de caire ecologista del qual parla Triay, Balears exporta a altres països, al Carib, la manera de destruir el paisatge, aquesta és una responsabilitat de la nostra societat, hauríem d'exportar ecologia...

Tàbara: Evidentment la dimensió territorial és molt important en les qüestions mediambientals, sempre roman i és al fons, però la meua intervenció anava encaminada a destacar la importància dels sistemes de vida i de producció com a qüestió principal en els problemes mediambientals, també estic d'acord que molts dels problemes mediambientals se solucionarien només aplicant la llei, la legislació vigent.

RESPONSABILITAT DE FUTUR

Pastor: Jo no veig canvis al futur, probablement

és perquè estic decebut, cada any penses que s'ha arribat ja a una evidència i a un consens, però ca!, només canvia el discurs. Ja ho he dit, les perspectives d'urbanització rural ara són increïbles. Pensam que el litoral ja està resolt... però surt es Canons, i Cap Pinar, etc....

Aquest és el drama dels ecologistes: quan guanyam una batalla no és per a sempre, a qualsevol moment pot ressorgir el tema, i temes que dormen, desenvolupaments que no s'han fet a un moment determinat perquè hi ha hagut pressió i mobilitzacions esperen, com a dormits una conjuntura més favorable. Els ecologistes mai no podem estar tranquils, aquesta és una característica de la lluita ecologista. Quan perdem una batalla és per a sempre, però quan es guanya no és per a sempre, sempre hi ha un port esportiu esperant que canviïn les circumstàncies per poder-se fer, una urbanització, etc..., si el que fa falta és mantenir el sector constructor, peça clau en totes aquestes decisions, doncs, es pot fer el que es fa a Calvià, reestructurar i reciclar. No és necessari consumir més territori per mantenir aquest sector econòmic.

El discurs ecologista és tan viable i tan lògic que sembla mentida que els polítics no se n'adonin, i clar que se'n temen, el que passa és que només miren el curt termini, no tenen la responsabilitat del futur.

Només hi ha canvi dialèctic i retòric. Ara els ecologistes podem firmar el que diu Matas, però només el que diu, no el que fa.

EL DEFENSOR DEL MEDI AMBIENT

Tàbara: Hi ha un desequilibri entre el poder i la conscienciació. I els que tenen més poder són els més lligats a interessos particulars.

A Menorca, on he fet un estudi, l'activitat principal que es percep com la que més afecta el medi ambient, és la urbanització, efectivament, però s'urbanitza. I com a consideració final jo vull proposar la creació d'una figura: el Defensor del Medi Ambient, seria una manera d'obligar l'Administració a complir allò que ha de fer. Un pont entre la consciència mediambiental i el poder.

Pastor: Quant al canvi polític, és cert que serà necessari perquè millorin aquests temes. Però hem de tenir en compte que els que són ara oposició també han governat a llocs on s'han fet tants de disbarats com als llocs on hi ha el PP.

Si hi ha un canvi i governen al Govern balear els progressistes, mitjançant un Pacte de Progrés o qualque cosa similar, hauran de donar solucions, perquè hi ha una responsabilitat brutal.

Triay: Dins els partits també hi ha sensibilitats dife-

Andreu Ramis

renciades. I clar que hem de fer autocrítica, i sobretot revisar amb la perspectiva d'avui. A partir del 83 es començà a fer feina amb la Llei d'espais naturals, i les sigles ANEI, les vaig inventar jo, si puc posar-me una medalla, però aquest procés acabà l'any 91 amb la Llei d'espais naturals i Cabrera.

És cert que hem de fer autocrítica, i és cert que no es demanen responsabilitats, però també és cert que la coherència no s'agraeix socialment, i els polítics no ho poden fer tot.

Tàbara: Estic d'acord amb l'afirmació de Triay quan diu que no són els polítics que ho han de fer tot, no ho haurien de fer tot, més aviat s'ha de potenciar la societat perquè ho faci, i és la societat que ha d'establir els canals de decisió, i per això hi ha d'haver participació. Dur la participació al darrer extrem és un bon camí.

Ramis: Hem repassat quina és la valoració que en fan des de diferents punts de vista de l'estat de medi ambient a les Balears, els convidats a aquesta taula. S'ha repassat quin ús es fa dels recursos naturals, la implicació de l'ordenació territorial sobre aquest estat del medi ambient, també s'han assenyalat alguns aspectes positius, com iniciatives legislatives, protecció d'espais, i gestió de residus. S'ha vinculat l'estat del medi ambient a l'ordenació del territori, però no només a l'ordenació, ja que algun dels nostres ponents parlava de vinculació sobretot social i a estils de vida i modes de producció. I com a cosa molt important s'ha assenyalat com a conclusió que la societat balear té una percepció dels problemes mediambientals superior a la mitjana estatal. Així mateix s'han referit a la necessitat de fer una anàlisi històrica dels problemes mediambientals per no repetir en el futur els errors.

Ara és el torn del públic.

Alcover: "Aquesta és una responsabilitat de la nostra societat, hauríem d'exportar ecologia..."